

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Obligationibus Specialibus Certorum Statuum, De
Sacramentis In Genere, Et In Specie, Et De Censuris Et Irregularitatibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDXXXIV.

VD18 90392167

Q. 9. An & quando licitum est divortium, seu separatio conjugum, quoad
torum duntaxat & habitationem, manente vinculo conjugali?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41032

Christus dedit suo Vicario omnem potestatem, quæ bono Ecclesiæ & saluti animarum expediret.

Nec obstat illud Christi, *Quod Deus conjunxit, homo non separet.* Math. 19. quia hæc verba spectant Matrimonium consummatum, quo solo conjuges fiunt una caro, ut docet Alex. III. c. *ex publico.* Unde Matrimonium est quidem insolubile, sed ab ipsis contrahentibus, & potestate merè humanâ, qualis non est hæc potestas Papæ, qui non dissolvit illud ut homo, sed ut Vicarius Christi, & ejus dispensator: quippe cum Matrimonium ratum sit duntaxat signum unionis Christi cum Ecclesia per charitatem, quæ in multis justis dissolvitur, non debet esse ita insolubile sicut consummatum, quod est signum unionis Christi cum Ecclesia per carnis assumptionem, quæ nunquam dissolvitur, c. *debitum.* de Bigam.

Q. 9. An & quando licitum est divorcium, seu separatio conjugum, quoad torum duntaxat & habitationem, manente vinculo conjugali?

Resp. Ob varias causas licitè fieri potest, ex Trident. sess. 24. can. 8. & ex jure Canonico, Tit. *de divortis.*

1. Quidem licitè fit in perpetuum ob alterius conjugis fornicationem, per quam intelligitur non solum adulterium, sed etiam omnis illicitus concubitus cum alio supposito, ut incestus, sodomia, bestialitas; his enim criminibus

nibus frangitur fides conjugalis, ex Matth. 5. & c. 5. & 8. de divort. imo vir tenetur divortium facere, nisi uxor resipiscat, ex Prov. 8. *Qui tenet adulteram stultus est & impius.* & ex c. 3. de adulter. nam alioqui fieret particeps ejus peccatorum, tegumentum ei præbendo: & ne peccato ejus consentire videatur, dum correctionem debitam non apponit, ait S. Thom. Aliud est de uxore, nisi ipsa certò sciat virum adulterum ex divortio emendandum; quia uxor cum non sit Superior, non tenetur illum punire, nec censetur ejus adulterio connivere.

Porro est æquale jus divortii in utroque conjugè ob adulterium: nam quoad torum, fidem ac debitum conjugale pares sunt vir & uxor, ex 1. Cor. 7. & nemo tenetur debitum promissum præstare ei, qui pactum primus violavit.

Divortium tamen non est licitum in his casibus. 1. Si adulterium condonatum sit etiam tacitè, exercendo actum conjugalem, postquam cognitum est: nam ex c. *si illic.* 23. q. 4. injuria condonata non potest postea puniri. 2. Si vir ipse uxorem prostituerit, ex c. 6. *de eo qui cognovit,* &c. aut si fornicandi causam dederit, v. g. denegando ei injustè debitum; nam par non est, ut qui causam crimini injustè dedit, ex eo commodum percipiat. 3. Si adulterium non fuit culpabile, ut si uxor bonâ fide alteri nupserit, putans virum suum esse mortuum; nam privatio debiti est pœna, ideòque supponit culpam. 4. Si uterque conjux ad-

ulte-

ulterium patravit, c. 4. & 5. *de divort.* ita ut pars quæ post compartis adulterium fornicata est, teneatur ad hanc redire, eique debitum reddere, *cùm Matrimonii jus in utroque laesum consistat, & paria delicta mutuâ compensatione tollantur*, c. 6. *de adulter.*

Not. Conjux innocens potest privatâ auctoritate se separare quoad torum, modò ei constet de alterius adulterio; cùm debitum negari possit sine scandalo, & jus negandi habeat. At separatio quoad habitationem (quod est propriè divortium) cùm sit publica, requirit auctoritatem Judicis Ecclesiastici, exc. 3. & 6. *de divort.* alioqui scandalum & perturbatio oriretur. Possit tamen auctoritate privatâ fieri ad tempus ob grave periculum animæ vel corporis imminens, quod aliter declinari nequeat. Parti autem ob adulterium dimissæ non licet ingredi Religionem, vel suscipere sacros Ordines sine consensu partis innocentis, quæ habet semper jus revocandi alteram.

2. Licitum est divortium supra dictum ob compartis hæresim supervenientem, c. 6. *de div.* vel ob sævitiam vel ob alia crimina, ex quibus imminet animæ corporisve periculum: nam Matrimonium non tollit Jus naturale vitandi proprium periculum animæ & corporis. Non tamen licitum est ob alia crimina, quæ neutrum periculum secum afferunt, c. 2. *de divort.* Porro post sententiam divortii non perpetui, sed ad tempus, v. g. donec nocens

tare

mores emendârit, innocens non potest mutare statum per Professionem Religiosam, vel sacrum Ordinem suscipere: quia nocens saltem emendatus potest auctoritate Judicis repetere conjugem. tñd cessante periculo omni & coniuge emendato, uxor ad virum redire debet, nam cessante necessitate illud quoque cesset, quod pro necessitate factum est. c. Ordinationes 9. q. 1.

3. Fieri potest ex mutuo consensu, studio vitæ perfectioris in Religione, ex Matth. 19. *Omnis qui reliquerit domum... aut uxorem propter nomen meum, centuplum accipiet, &c.* Quod si unus post consummatum Matrimonium Religionem ingredi velit, debet & compar ingredi, c. 4. de convers. conjugat. nisi in sæculo manens castitatem voveat, nec sit de incontinentia suspecta, c. 8. eod. Tit. ut autem vir sacros Ordines suscipiat, sufficit si uxor castitatem in sæculo voveat, c. 5. eod. Tit.

Q. 10. *An Polygamia seu pluralitas uxorum simultanea est licita?*

Resp. Est illicita & irrita post Evangelium promulgatum. Prob. 1. ex Luc. 16. *Omnis qui dimittit uxorem suam, & alteram ducit, mœchatur.* Ergo à fortiori mœchatur, qui priore retentâ alteram adiungit. & Matth. 19. *Qui fecit hominem ab initio, masculum & fœminam fecit eos. (unicum cum unica coniungens) propter hoc dimittet homo Patrem & Matrem, & adhaerebit uxori suæ, & erunt duo in carne una, &c.* Ubi Christus licentiam antiquis Patriarchis